ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 59 (441) Нядзеля, 29 мая 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ і НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

Барацьба за рацыяналізацыю

Наша газэта ўжо расказала моладзі аб тым, што партыя паставіла перад рабочай клясай задачу правядзеньня рацыяналізацыі вытворчасьці. Партыя заявіла, што «ад сьвядомага і актыўнага ўдзелу шырокіх масаў рабочых і іх профсаюзаў у справе паляпшэньня тэхнікі і арганізацыі вытворчасьці цалкам і поўнасьцю залежаць посьпехі ў гэтай галіне».

А гэта азначае, што ўсе рабочыя, у тым ліку і рабочая моладзь павінны зараз усе свае сілы кінуць якраз на гэтую справу.

Вось чаму ў бліжэйшыя пару месяцаў галоўную ўвагу ў агітацыйнай працы трэба зьвярнуць на гэтую справу. У клюбе і ў ячэйцы, на сходзе рабочай моладзі і ў чырвоным кутку, у насьценнай газэце, і ў клюбным плякаце,—усюды трэба расказваць моладзі аб гэтай справе.

Адно папярэджаньне: самае небясьпечнае—гэта выяжджаць на агульных сказах. Хто-колечы, мабыць, паспрабуе расказаць моладзі наогул аб рацыяналізацыі і ні слова не заікнуцца аб самым важным, аб тым, як будзе праводзіцца рацыяналізацыя ў даным раёне, на даным прадпрыемстве,—атрымаецца з гэтага голая, з слабым зьместам агітка.

Тлумачачы пытаньні рацыяналізацыі ячэйка павінна будзе расказаць і аб тым, як рацыяналізацыя адбіваецца на працы падросткаў і рабочай моладзі.

Трэба будзе падрабязгова растлумачыць рашэньне партыі і апошняй конфэрэнцыі Саюзу аб перагле́дзе броні падросткаў у вытворчасьці. І вось тут то няўбежна ячэйка стане перад пытаньнем,—а ці не пагоршыць гэтае рашэньне становішча рабочай моладзі?

І тут трэба пастарацца даць моладзі зусім ясны і чоткі адказ. На падставе рацыяналізацыі адбудзецца павышэньне вытворчасьці працы, зьніжэньне сабекаштоўнасьці тавараў і паляпшэньне іх якасьці. Усё гэта забясьпечыць сапраўдны росквіт матар'яльнага становішча рабочае клясы і павялічэньне яго колькасьці.

Вось чаму рацыяналізацыя ні ў якім выпадку не азначае пагоршаньне становішча рабочай моладзі, а, наадварот, вядзе да яго паляпшэньня.

Якім-жа шляхам будзе адбівацца ўцягваньне мас моладзі ў справу рацыяналізацыі вытворчасьці?

Перш за ўсё шляхам уцягненьня яе ў вытворчыя нарады.

Значны лік пастаноў нарад, праведзеных у жыцьцё, дапамаглі палепшыць організацыю вытворчасьці і з'экономілі ня мала сродкаў для індустрыялізацыі краіны. Калі на іншым прадпрыемстве вытворчая нарада і працуе дрэнна, дык трэба не ўцякаць з яго, а ўжываць усе заходы да яе ажыўленьня. А каб іх ажывіць, трэба наладзіць кантроль над выкананьнем пастаноў нарад. Гэта—самае галоўнае. Павярхоўным, фармальным, бюрократычным адносінам да сапраўды карысных і мэтазгодных прапаноў моладзі на нарадах павінна быць абвешчана рашучая барацьба.

Трэба зараней агаварыцца: ніякай рацыяналізацыі ў нас не атрымаецца, калі не паменшыцца колькасьць прагулаў, калі як і раней рабочы хлапец будзе часта бегаць «пакурыць», калі адлыньваньне ад працы і пустая трата часу будзе як і раней частым зьявішчам на нашых прадпрыемствах.

Бязьлітасная вайна лодырам і прагульшчыкам—задача, якая востра паўстае перад кожнай ячэйкай.

Шэраг Ленінградзкіх насьценгазэт правялі ў сябе «конкурс гультаяў і прагульшчыкаў». Гэта вельмі добры спосаб, які трэба скарыстаць усім ячэйкам.

Мы вядзем барацьбу з прагульшчыкамі і гультаямі. Але адначасна трэба стварыць усе ўмовы для правільнага скарыстоўваньня працы моладзі.

А гэта патрабуе ад ячэйкі ўпартай, штодзённай барацьбы за зьнішчэньне дробных недахопаў вытворчага мэханізму.

Заява тав. Літвінава

у зьвязку з пастановаю ангельскага ўраду аб разрыве з СССР

Разрыў сьведчыць аб прысьпешанай падрыхтоўцы кансэрватарамі паходу на СССР

Урад СССР папераджае сьвет, якую злачынную авантуру рыхтуе ангельскі урад

У адказ на шматлікія запытаньні аб пастанове вялікабрытанскага габінэту аб разрыве англасавецкіх адносін, намесьнік наркома замежных спраў Літвінаў заявіў прадстаўнікам савецкага друку:

«Пастанову вялікабрытанскага ўраду аб разрыве дыплёматычных і экономічных адносін з СССР трэба лічыць лёгічным канцом тае антысавецкае політыкі, якую сучасны кансэрватыўны ўрад павёў з таго дню, калі ён, ашукаўшы сваіх выбаршчыкаў фальшывым дакумантам, узяў уладу. Кансэрватыўны ўрад ня мог прымірыцца з існаваньнем ра оча-сялянскага ўраду, які не хаваў свайго спачуваньня да клясавае барацьбы пролетарыяту і да нацыянальнага руху прыгнечаных народнасьцяй. Імкненьне скінуць, чаго-б гэта ні каштавала, савецкі ўрад заняло таму цэнтральнае месца ў дзейнасьці брытанскага кансэрватыўнага ўраду.

Разрыў дыплёматычных зносін з СССР і стварэньне пагрозы вайны цалкам адпавядае агульнай палітыцы вялікабрытанскага ўраду, якая складаецца з нацкоўваньня і ўзброеньня адных краёў проці другіх, з недапушчэньня стабілізацыі міру і спакою, як у Эўропе, так і ў іншых частках сьвету. Чэмбэрлен і сам ня раз казаў, што **разрыў англа-савецкіх зносін хавае ў сабе небясьпеку парушэньня ўсеагульнага міру.** Ажыцьцяўляючы гэты разрыў, уласьнік нобелеўскай прэміі міру павінен цяпер прызнаць, што небясьпека вайны ня толькі ня трывожыць яго, але і пажадана яму, бо гэта ўваходзіць у політычныя разрахункі яго ўраду.

Разрыў дыплёматычных зносін нельга разглядаць інакш, як прысьпешаную падрыхтоўку вайны, бо іншае мэты разрыў мець ня можа і зьяўляецца бязглуздзінай з пункту гледжаньня інтарэсаў самае Англіі.

У асьвятленьні адзначаных мною фактаў зусім сьмешнымі і непераконваючымі зьяўляюцца выступленьні Бальдвіна ў палаце вобшчын і яго спробы апраўдаць разрыў разгортваньнем нейкае кінэматаграфічнае істужкі, у якой фігуруюць усе элемэнты добрага амэрыканскага кіно-баявіка. **Пану Бальдвіну не ўдалося апраўдаць наскок нават з чыста паліцэйскага пункту гледжаньня.** Ён павінен быў прызнаць, што міфічна прапаўшы дакумант, для шуканьня якога ангельская паліцыя распачала сваю шумную і суровую экспэдыцыю ў памяшканьні гандлёвае дэлегацыі, знойдзен ня быў. Такім чынам, пан Бальдвін асабіста прызнаўся, што Хікс сыстэматычна ашукваў грамадзкую думку Англіі, абаспоўваючы наскок гэтым дакумантам. Праваліўшыся на гэтым цэнтральным пункце, маючым катастрафічныя для справы міру вынікі, пан Бальдвін чапляецца за нібы знойдзеныя іншыя «дакуманты».

Але і тут ён ня мог таксама паведаміць аб выкрыцьці якіх-небудзь дакумантаў, якія кампрамэтавалі-б дзейнасьць гандлёвае дэлегацыі. Нельга-ж на справе сур'ёзна гаварыць аб нейкіх прыватных лістох, нібы выцягнутых з кішэні супрацоўнікаў, калі нават гэтае паведамленьне паліцыі адпавядае сапраўднасьці, у чым, зразумела, памятаючы аб лісьце Зіноўева, можна выказаць няўпэўненасьць.

Што датычыць абвінавачаньня гандлёвае дэлегацыі ў шпіянажы, дык я павінен гэта адхіліць, як злосную інсінуацыю. Наскок не даказаў гэтага абвінавачаньня. Калі ангельская паліцыя, як заявае пан Бальдвін, ведала нават супрацоўнікаў гандлёвае дэлегацыі, якія займаліся шпіянажам,—дык запытаем, чаму паліцыя ня прыцягвае іх да адказнасьці і не аддае пад суд. Яна ня прыцягвае іх па той простай прычыне, што адсутнічаюць якія-б там ні было доказы і абвінавачаньні, высунутыя без усякае падставы. **Трэба быць, аднака, нагэтулькі бессаромным, каб прыпісваць шпіянаж савецкім ворганам, і тут-жа прызнаць, што сам вялікабрытанскі ўрад арганізуе шпіянаж, займаючыся выкрываньнем сакрэтных «дакумантаў» савецкага ўраду.** Як відаць, Бальдвін зьмешвае дзейнасьць ангельскага таварыства «Аркос» з апэрацыямі вядомае ангельскае гандлёвае фірмы ў Парыжы, нядаўна выкрытае ў шпіёнскай працы проці Францыі.

Паколькі ён ізноў закрануў дзейнасьць Барадзіна, дык, насуперак яго паведамленьню ў парляманце, я павінен яшчэ раз заявіць, што **Барадзін на службе савецкага ўраду не зьяўляецца, ні ў якіх афіцыйных адносінах з ім не знаходзіцца, і што адпаведную заяву маю і т. Розэнгольца я поўнасьцю падтрымліваю.**

Гэтымі дробнымі «фактамі і дакумэнтамі» Бальдвін усямерна імкнецца схаваць **галоўны політычны факт** нападу на ўстанову СССР, разрыву зносін і простай пагрозы міру. **Гэткімі «фактамі» ня ўдасца пану Бальдвіну ўтаіць гэтых буйных падзей, якімі зьяўляюцца разрыў дыплёматычных зносін і падрыхтоўка новае вайны.**

Наш край зробіць адгэтуль лёгічныя вывады і ўжыве ўсе меры, каб яго не захапілі зьнянацку. Іншыя краі, якія Англія будзе спрабаваць павесьці за сабою па тым-жа шляху парушэньня міру і стварэньня бязладзьдзя ва **ўсім сьвеце, павінны ведаць, у якую злачынную авантуру іх уцягваюць.**

З свайго боку савецкі ўрад будзе яшчэ больш пільна сачыць за ўсімі махінацыямі ваяўнічае дыплёматыі ангельскага ўраду, каб адбіваць і **папераджаць удары ўсімі сродкамі, якія толькі ў яго маюцца, і ўсімі мерамі бараніць справу міру».**

Усе на падтрыманьне СССР.

Адозва ЦК ангельскае компартыі.

Цэнтральны камітэт ангельскае компартыі зьвярнуўся да рабочых з адозваю, у якой гаворыцца: «**Новы наступ кансэрватараў на Савецкую Расію пачаўся. Сёньня ён набывае форму разрыву дыплёматычных і гандлёвых зносін, а заўтра—калі вы ім не перашкодзіце—ён абернецца ў вайну. Барацьба проці Бальдвіна—ваша барацьба. Засноўвайце рады дзеяньня каб зламаць сабатаж лідэраў. Злучайце шэрагі для ўсеагульнае забастоўкі, каб дамагчыся адстаўкі кансэрватыўнага ўраду і заснаваньня сапраўднага рабочага ўраду, які павядзе барацьбу проці капіталізму і падрыхтоўваемых ім войнаў.**

Усе на падтрыманьне СССР».

За непарушнасьць адносін з СССР.

Голас ангельскіх мэталістаў.

Конфэрэнцыя нацыянальнага камітэту аб'яднанага саюзу рабочых машынабудаўнічае прамысловасьці ў Блекпулі ўхваліла рэзалюцыю, якая патрабуе захаваньня зносін з СССР.

„Грунт" польскай дзяржавы.

Зьезд працоўнай моладзі Чэха-Славакіі

29-га мая ў горадзе Празе (Чэха-Славакія) адчыняецца зьезд працоўнай моладзі. Гэты зьезд павінен разабраць усе пытаньні, зьвязаныя з становішчам працоўнай моладзі і новым наступленьнем на моладзь з боку буржуазіі.

Зьезд павінен вынесьці практычнае рашэньне па пытаньням зарплаты, рабочага часу, водпускаў і г. д. Акрамя таго ён павінен вынесьці азначанае рашэньне ў сувязі з новым законам аб пазбаўленьні выбарчых правоў моладзі да 24 год.

Перад зьездам у Празе адбываліся провінцыяльныя конфэрэнцыі рабочай моладзі.

Буржуазны ўрад Чэха-Славакіі ўсяляк імкнуўся сарваць зьезд.

Так, напрыклад, у Брыксе, у часе пачатку мясцовай конфэрэнцыі маладых шахцераў у памяшканьне зьявіліся 10 жандараў на чале з начальнікам і без прад'яўленьня якіх-небудзь дакумантаў, абвясьцілі конфэрэнцыю распушчанай.

Ня гледзячы на гэта, конфэрэнцыя у Брыксе сабралася ў другім месцы,

Рабочая моладзь Чэха-Славакіі жадае адзінага фронту. Ня гледзячы на сабатаж вярхушкі соцыял-дэмократаў—радавыя эсдэкі прымалі ўдзел у падрыхтоўцы да зьезду.

Гэты зьезд зьявіцца буйнейшым дасягненьнем комсамолу ў барацьбе за адзіны фронт і паслужыць для далейшай аб'яднанай працы ўсёй рабочай моладзі супроць наступаючага капіталу.

Фрыц.

Нямецкі парлямант „ахоўвае" моладзь.

Нямецкі парлямант прыняў закон аб „ахове моладзі ад шкодных уплываў". Комуністы, соцыял-дэмократы і дэмократы галасавалі супроць закону. Па новаму закону не дасягнуўшым 18 год забараняецца наведваць увесяленьні, зрэлішчы і г. д., якія могуць пашкодзіць іх маральнаму разьвіцьцю ці здароўю.

Вынікі гэтага закону скажуцца амаль выключна на організацыях працоўнай моладзі. Вырашаць, што павінна быць забаронена моладзі, закон прадстаўляе мясцовай уладзе, якая, у сваю чаргу, можа даручыць гэта паліцыі ці жандармэрыі.

Колька Мякіна

Пеляк пяверылася, калі з вуснаў самаго Колькі, я чуў праўду аб яго жыцьці. Для пісьменьніка, Колька-гэрой аднаго з самых жудасных апавяданьняў сучаснасьці. Той пераплёт лёсу Колькінага-найцікавейшая фабула для таго-ж апавяданьня.

Сапраўднае яго прозьвішча—**Колька Кунец.** Вёска Павасёлкі Пухавіцкага раёну-гэта яго бацькаўшчына. У ёй і дагэтуль, недзе ў закуранай хаце, жыве стары бацька Колькі Кунца.

Сам Колька-змалку быў батракам.

У 1922 годзе яму давялося трапіць у Менск. У Менску, ён будучы ўжо комсамольцам, працуе ў Цэнтральным Выканаўчым Камітэце. Пасада яго-кур'ер.

Але Колька-малапісьменны. Ночы напралет сядзіць за кніжкамі Колька, ён падрыхтоўваецца да наступленьня на Рабфак. І калі цемень ночы зьмяняецца шэраньню досьвітку-вочы Колькіны зьліпаюцца ад зьнямогі...

А раніцою, Колька зноў той-жа вясёлы, талковы малец з пачкай пакетаў лётае па менскіх вуліцах ад установы да ўстановы з думкай прывабнай, з ружовымі марамі:

— Ён будзе вучыцца, бо ён хоча пазнаць навуку, хоча вучыцца...

1925 год. Тры гады папрацаваў Колька. Затое цяпер яго ружовыя мары апранаюцца ў адзеньне рэчаістасьці. Профэсыянальны саюз савецкіх служачых атрымаў два месцы ў Ленінградзкі Рабфак.

І Колька піша заяву ў Профсаюз, піша з прысутным яму палам, просіць дапамагчы зьдзейсьніць яго адвечную мару—вучыцца.

Профсаюз не сьпяшаецца. Яшчэ не наступілі заявы з акруг, яшчэ ня было паседжаньня разьмеркавальнай камісіі, як у той час на Ленінградзкім Рабфаку скончыўся прыём, распачаліся заняткі.

Прашло яшчэ два тыдні, і толькі цяпер Колька атрымоўвае камандзіроўку і грошы на праезд у Ленінград ад саюзу савецкіх служачых.

Колька адразу едзе. Мары яго споўніліся!..

— Прыеду да хаты адукаваным, не такім як цяпер... І Колька крануўся ў Ленінград з доўгачаканай камандзіроўкай у кішэні...

. . . .

Гэта здарылася якраз у апошні дзень прабываньня экскурсантаў у Ленінградзе. Комсамолец С. з ячэйкі ЦВК прывёў у сталоўку, дзе вячэралі экскурсанты, чорнага мальца. Чорны ён ад той гразі, якая абляпіла яго чорствае цела з усіх бакоў. Дзіравыя, замасьленыя штаны, палатаная з усіх бакоў, з рызьзямі замест рукавоў, ватоўка прычынялі чарнату яго цела. На нагах—апоркі. На патыліцы—дзіцячая шапка.

— Цяпер я ня Колька Кунец. Я цяпер—Колька Мякіна. Жыву я—дзе папала. Я беспрацоўны...

І Колька Кунец сам працягваў перад дзесяткамі экскурсантаў свой лёс:

— Я прыехаў у Ленінград. Пашоў з камандзіроўкай на Рабфак. І мне сказалі:

— Позна!

Але абяцалі як небудзь прыладзіць вучыцца. Сказалі, каб я наведаў праз некаторы час Рабфак, і калі будзе месца дык мяне прымуць. Я быў галодны, і таму пісаў у Менск, у саюз савецкіх служачых лісты з просьбай дапамагчы, з просьбай выратаваць ад галоднай сьмерці, альбо прыслаць грошай на праезд зноў у Менск... **Але адказу так і не атрымаў.** Мне абрыдала шляцца па шырокіх вуліцах Ленінграду з пустым жыватом, які ўвесь час патрабаваў ад мяне ежы. **Я быў галодны, а таму адважыўся...**

І сьлязьмі абліліся пры ўспамінах аб мінулым вочы Колькі Кунца. Ён працягваў:

— Я тады яшчэ быў дурны. Трэба было кінуцца проста... пад трамвай, а я з маста ў Фантанку... Хвалі праглынулі маё цела і я...

— Мяне працягваў Колька, выратавалі пажарнікі...—і зьнянацку пачаў рагатаць.

— Цяпер я не хачу паміраць. Я цяпер жыву. Жыву так, як жывуць такія-ж як і я... У больніцы, з імі я пазнаёміўся... Большасьць з іх—выратаваныя з пад трамваяў, з вады... Усе мы ня маем працы, ня маем пастаяннага прытулку... жывем як птушкі...

— Сярод нас ёсьць і дзяўчаты. Яны таксама ня маюць працы. Але ім лепш... яны гандлююць сваім целам... Раз у тыдзень атрымоўваем дармовыя абеды... Сярод нас ёсьць і зладзеі, ёсьць налётчыкі... Яны зарабляюць для ўсяе братвы... Дзяўчаты вядуць купца іхняга цела ў глухія завулкі гораду, там прадаюць сябе, а братва, у той час, як «купец» вяртаецца дамоў н а п а д а е на яго бяз яговага спросу здымае паліто, адбірае грошы...

Экскурсанты пыталіся:

— Колька, чаму ты ўвесь у гразі?

— А таму, што ніхто з нас ня мыецца. Ды нашто... Сёньня памыешся, а назаўтра з ноў як вугаль... А памыешся —знача супроць братвы...

Экскурсанты пыталіся:

— Колька, чаму цябе твая братва заве Мякінаю?

— Бачыце таму, што беларус.

А раз беларус, знача мякіна. А я беларус. Я ўмею чытаць і пісаць пабеларуску, начмі чытаю Купалу, Чарота...

— Мая асабістая справа, працягваў Колька, цяпер ляжыць у Ленінградзкім Губкоме. Я цяпер выключаны з комсамолу... Але мне сказалі, што калі я знайду працу, ня буду такім як цяпер, калі мяне ўсе людзі пужаюцца, адступаюць на некалькі крокаў, дык мяне можна будзе аднавіць.

Экскурсанты пыталіся:

— Ну, а ў Менск паехаў-бы Колька? А там на працу як небудзь? Ці кінеш такое жыцьцё?

...Сорамна... хачу... за што-ж... няма сродкаў... прыеду такім—спужаюцца... апусьціўшы свае шэрыя вочы адказваў Колька.

— Комсамольцам будзеш—працягвалі хлапцы.

— Хачу...

. . . .

За тры вярсты абляцеў Колька вакзал, і ў момант адпраўленьня цягніку з экскурсантамі апынуўся пад вакном вагону.

Розумам, душою, целам Колька Кунец у той момант быў разам з комсамольцамі з Беларусі. Ён прыляцеў разьвітацца з родным, дарагім, блізкім...

— **Ратуйце мяне...** нясьмела прасілі ў таварышоў Колькіны вочы.

— **Я ваш... я хачу быць з вамі...** прасіўся Колька. Колька павінен быць выратаваны. Колька будзе выратаваны. Комсамольская ячэйка Ц. В. К. выратуе гэтага стройнага, талковага мальца, які не па сваёй віне, трапіў ў лік «братвы»...

Як бачыце казка сучасная, але ня скончаная. Будзе скончана яна толькі тады, калі Колька прыедзе зноў у Менск, стане на працу, і зноў акунецца ў комсамольскае жыцьцё.

Іл. Бар.

Рашучы бой--клерыкалізму

На барацьбу з клерыкалізмам!

„Сухія старонкі Карла Маркса, але ад іх вее мудрасьцю“. (З прамовы аднаго евангэлістага на сялянскім сходзе).

Пытаньне барацьбы з клерыкалізмам своечасова пастаўлена на **абгаварэньне чарговага Пленуму ЦК ЛКСМБ.**

На анты-рэлігійнам фронце ў нас за апошнія гады адчуваецца «зацішша».

Пасьля пэрыоду, калі мы ў гэтай працы мелі шэраг непаразуменьняў (напрыклад: нагадзіць комсамолец у папа пад вакном і думае, што гэта анты-рэлігійная прапаганда). Мы зусім паслабілі ўсякую працу па анты-рэлігійнаму выхаваньню.

Музыка і песьня на службе у папоў.

Цяжкасьці і супярэчнасьці перажываемага пэрыяду актывізуюць нашых ворагаў і можна назіраць за апошнія часы некаторы рост гэтай варожасьці, хаця-б у выглядзе рэлігійных сэкт. У

праваслаўнай царквы мы назіраем перастаноўку ў сваіх шэрагах у выглядзе ле рэяніраваньня «архіерэй у кожнай акрузе».

Рэлігійныя організацыі павялі працу барацьбы за моладзь, яны карыстаюцца дзеля гэтага шэрагам мерапрыемстваў культурна-масавага характару, яны распаўсюджваюць харавое пеньне, шляхам організацыі хор-гурткоў, карыстаюцца музыкай, практыкуюць вечары, нават сходы сялянскай моладзі, са скокамі і г. д. І ня трэба захоўваць тое, што яны маюць некаторыя посьпехі. Ёсьць у нашай вакрузе вёска Б., дзе маецца абшчына бабцістаў якія налічвае 120 чалавек, у вёсцы Х. яны організавалі гурток з моладзі і дзяцей (40 чал.), пры чым пасьля некаторай працы гуртку 20 дзяцей пакінулі школу. Мэтады іх працы цяпер іншыя афіцыйна яны ня выступаюць супроць савецкай улады, а быццам наадварот--гэта відна з вышэй прыведзенай цітаты.

Маца, хэйдар, царкоўны шлюб.

У мястэчку яшчэ і да гэтага часу рознымі спосабамі існуе «хэйдэр», яўрэйскія дзеці раніцай ідуць у савецкую школу, а ўвечары ў хэйдэр.

Вынікі паслабленьня анты-рэлігійнай працы даюць сабе адчуваць і ў комсамольскай організацыі.

Комсамольскія ячэйкі мала зьвяртаюць увагі пытаньням хатняга быту. Вось факты: сябра райкому, ён-жа ізбач і сакратар ячэйкі, які таксама зьяўляецца гаспадаром у сямьі, увесь вялікдзень еў мацу, толькі таму, што матка хлеба не купляла.

Усе гэтыя моманты прымушаюць нас зьвярнуць увагу справе барацьбы з рэлігіяй, недапускаючы ніякіх казусаў, непаразуменьняў, непаўтараючы мінулых памылак.

Пленум ЦК павінен высунуць перад організацыяй лінію і напрамак саюзу ў барацьбе з клерыкалізмам.

Нам думаецца, што анты-рэлігійная праца павінна ісьці па лініі організацыі ячэек т-ва «Бязбожнік», вярбоўкі ў іх насельніцтва, організацыі сельска-гаспадарчых і прыродазнаўчых гурткоў, узмацненьня культурна-масавай працы.

Я. Ізакаў.

Пад уплывам хазанаў.

(Фабрыка „Дняпроўская Мануфактура“, Дуброўна).

Вельмі часта сталі наведваць Дуброўну яўрэйскія хазаны*), усе роўна як тут дзеля іх ёсьць прытульнае месца. І сапраўды, яны не памыліліся. Кожны раз, калі яны вялі свае пропаведзі ў сінагозе, дык заўсёды народу шмат. Там мы бачым часта комсамольцаў.

Хазаны за сваю працу выручаюць за вечар—каля 300 рублёў.

А калі мы заглянем у тыя месцы, дзе нашы комсамольцы павінны былі быць: на сходах, кіно--там заўсёды пуста. Кіно-сэанс адчыняецца дзеля 20 чалавек, сходы зрываюцца дзякуючы таму, што нікога няма, а калі і пачынаюцца, то на 2--3 гадзіны пасьля вызначанага часу. Бачыце, нашы комсамольцы ў сінагогу пайшлі.

Партыйнай і комсамольскай ячэйкам трэба зараз павесьці кампанію супроць гэтых хазанаў. Выклікаць на бюро і даваць добры нагаяй тым комсамольцам, што «хазанамі займаюцца». Трэба таксама павесьці сярод беспартыйнага насельніцтва кампанію растлумачэньня шкоднасьці ідэй хазанаўшчыны. **У. І. Апет.**

*) Яўрэйскія кантары, якія сьпяваюць малітвы ў сінагозе.

Летам не паслабім працу!

Не прасьпіце

(Нова-Барысаў).

Вельмі няпрыемна наглядаць той факт, што два буйнейшыя нова-барысаўскія прадпрыемствы не паслалі ніводнага чалавека на экскурсію, якую праводзіла **«Чырвоная Зьмена»** па маршруту Менск--Ленінград--Краншат--Волхаўбуд.

Мы маем тут на ўвазе **«Чырвоную Бярэзіну»** і завод Домбаля.

Праўда, адной з прычын гэтаму зьяўляецца тое, што моладзь гэтых прадпрыемстваў у большасьці атрымлівае больш нізкі аклад параўнаўча з другімі прадпрыемствамі. Але ўсё-ж, ня гледзячы на гэта, пры наліччы добрай волі можна было-б паслаць некалькі чалавек на экскурсію.

Добры прыклад дзелавой падрыхтоўкі да экскурсіі паказалі хлапцы з заводу **«Комінтэрн»**. Там яны напершае наладзілі платны масавы вечар на карысьць экскурсіі, акрамя гэтага наладзілі так званы «васкрэсьнік» (выканалі звышурочную працу). Усё гэта разам дало ім каля 200 рублёў. Акрамя гэтага фабком даў 50 руб. і такім чынам некалькі чалавек моладзі з «Комінтэрну» паехалі на экскурсію.

Усё гэта можна было-б зрабіць і на іншых прадпрыемствах, але ячэйкі аб гэтым мала паклапаціліся.

Трэба ўсё-ж такі, каб бюро колектыву ЛКСМБ **«Чырвонай Бярэзіны»** і **«Домбаля»** праваліўшы ў сябе падрыхтоўчую працу да далёкай экскурсіі, зараз-жа ўзяліся за падрыхтоўчую працу да правядзеньня адпускной кампаніі.

Калі мы ня прынялі ўдзелу ва ўсебеларускай экскурсіі ў Ленінград, дык можна ўсё-ж такі з посьпехам організаваць экскурсію ў Менск, Кіеў (параходам) і г. д.

Жадаючых пабачыць у часе водпуску што небудзь новае, маецца шмат. Трэба толькі бюро комсамольскіх колектываў ня спаць, а загадзя прадугледжваць усе запатрабаваньні комсамольцаў і праводзіць валежныя організацыйныя мерапрыемствы.

Культкамісія павінна наладзіць маёўку моладзі, масавы выезд у падшэфны сельсавет, вечары моладзі і г. д., бо да гэтага ёсьць імкненьне.

Бібліатэцы фабрыкі, па прыкладу мінулага году, трэба будзе разьмеркаваць сярод моладзі шэраг цікавых кніг, а бюро колектыву зараз-жа ўзяцца за вызначэньне таго, што кожны з комсамольцаў павінен прачытаць.

С. Львоў.

Пад сонечнымі праменьнямі.

Так бывае ўлетку ў шмат якіх ячэйках.

У лес, на палянку.

(Грэскі раён, Случчына).

Існуе чамусьці думка, што культмасавую працу можна праводзіць толькі ў будынку, у аўдыторыі.

А чаму гэта самае не правесьці на вольным паветры, што гэтаму перашкаджае?

Для таго, каб зацікавіць сваёй працай, каб больш прыцягнуць моладзі і нават дарослых у масавую працу, наша Грозаўская ячэйка ў мінулым годзе практыкавала такі мэтад.

Выбраўшы добры, цёплы, летні вечар і дагаварыўшыся сьпярша з адпаведнымі органамі, ячэйка вылучае 3-4 асобы, якія павінны выбраць у лесе належную паляну і навьбіраць вялікую кучу гальля.

Для шырокага апавяшчэньня моладзі карысталіся вялікімі рукапіснымі афішамі.

Надыходзіць вечар. Організаваным парадкам комсамольская ячэйка, сумесна з астатняй моладзьдзю, з песьнямі і гармонікам накіроўваецца ў лес на гэтую палянку. У гэты час запальваецца касьцёр, кругом якога ўсе рассаджваюцца.

Сакратар комсамольскай ячэйкі адчыняе вечар. Пасьля дзелавой часткі, у якую ўваходзілі ці даклад, ці дыскусія па якому небудзь пытаньню, потым выпускалі вусную газэту, якая надзвычайна зацікавіла моладзь. Нарэшце праводзілі гульні, сьпевы, а ня то пад гармонік паладжвалі скокі.

Пры ўмелай організацыйнай пастаноўцы, такая форма культурна-масавай працы праходзіць надзвычайна цікава і дае належныя вынікі.

Правёўшы за лета некалькі такіх вечароў, комсамольская ячэйка змагла ахапіць пад свой уплыў масу моладзі, а разам з гэтым падняла аўторытэт ячэйкі як добрага організатара.

Маска.

За горад.

Часта нашы комсамольцы ў сьвяточны цёплы дзень па 5-6 чалавек накіроўваюцца за горад пагуляць у лес, ці пакупацца на рэчку. Але такія неорганізаваныя вылазкі за горад мала даюць належных вынікаў.

Бываюць выпадкі, калі гэтыя хлапцы зьвяртаюцца назад не здаволенымі, змучанымі. Яны не змаглі знайсьці добрага цікавага месца.

А часам чуваць і такія гутаркі:

Ходзіш, ходзіш цэлы дзень па горадзе і ня можаш спаткаць сваіх комсамольцаў, каб накіравацца за горад. А тут гарачыня, пыл—проста і дыхаць няма чым.

Такіх гутарак пачуць можна ня мала. Комсамольская ячэйка павінна паклапаціцца ў адносінах організацыі да такіх вылазак і наданьня ім масавага характару.

Для таго каб добра правесьці такую вылазку трэба спачатку вылучыць організацыйную камісію, якая абгледзіць месца і шырока паведаміць моладзь.

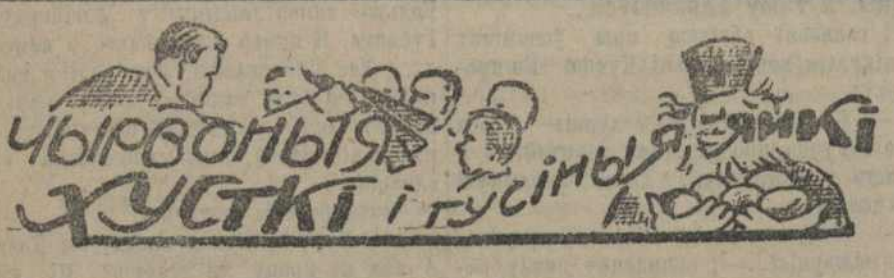
Месцам для такой вылазкі трэба выбіраць берag рэчкі ля лесу. Тут можна будзе выбраць і месца для гульняў, і для адпачынку, і для сонечных ваннаў.

Дакладны плян і месца экскурсіі павінны быць наўперад абвешчаны ўдзельнікам вылазкі. Таксама неабходна абвесьціць і пра ўсё тое, што павінен узяць з сабою кожны ўдзельнік, як: продукты, інструманты музычныя і інш.

У плян вылазкі можа ўвайсьці: адпачынак, купаньне, гульні, масавыя і спортыўныя выступленьні, жывая ці вусная газэта, песьні, скокі і г. д. Падрыхтаванасьць да правядзеньня гэтага пляну ажывіць і ўнясе рознавыгляднасьць у правядзеньне такой вылазкі.

Асноўная мэта такой вылазкі—адпачынак фізычны і духоўны.

У організацыі такіх вылазак вялікае значэньне мае вучот вопыту. Організатары павінны перш чым вызначыць плян, абдумаць раней праведзеныя вылазкі. І ўсё, што было не нормальна зьмяніць, зьнішчыць недахопы, унікаючы паўтарэньня бышых ужо раней памылак.

...**Пілатовіч Алесь**—старанны настаўнік і просты па характару чалавек. Вось ужо чатырнаццаць год працуе ён у **Волменскай школе** (Пятроўскі сельсавет, Сьмілавіцкі раён, Менская акруга). Старыя і малыя вёскі Волмы добра ведаюць свайго настаўніка, **паважаюць яго, прыходзяць за парадамі, за газэтнымі навінамі, прыходзяць з просьбаю напісаць заяву ў нарсуд або ў сельсавет.**

І настаўнік Алесь чым можа, тым дапамагае сялянам вёскі Волмы, хто да яго прыходзіў, каб параіцца—зьвяртаўся да хаты здаволеным, радасным, асьвядомленым.

Волменскія комсамольцы з настаўнікам Алесям—таксама ў добрым сяброўстве. Яны сумесна ўтварылі з моладзі харавы гурток. Запісалася чалавек сорак. Большасьць дзяўчат. Кіраўнік гуртка—**настаўнік Пілатовіч.**

І амаль кожны вольны вечар школа напаўнялася чырвонымі хусткамі, заечымі шапкамі. Тут было весела і радасна. Было прыемна і настаўніку **Алесю** чуць радасьць моладзі, якая пранізвала сваёю бадзёрасьцю сьцены і пападала ў яго кватэру.

Пасьля заняткаў хоргуртка, няпісьменныя сябры яго заставаліся яшчэ ў школе, вясёлую ухмылку на іх твары зьмяняла сур'ёзная, прагавітая, пранізваючая лемантар, што ляжаў прад кожным на стале. **Яны ліквідуюць сваю няпісьменнасьць.** Яны ня хочуць заставацца больш цёмнымі. І ўсё—дзякуючы старанлай працы настаўніка **Пілатовіча.**

Былі рады і бацькі, што іх дзеці падружыліся з любым для іх чалавекам—з настаўнікам, і займаюцца разумнай справай.

* * *

І калі радасьць хвалямі заплёсквала дні жыцьця настаўніка Алеся і валмянскай моладзі, калі гэта радасьць ды майскія дні бадзёрыла валмянскіх гаспадароў, дык зусім іншае перажываў поп валмянскай царквы **Ясінскі.**

Гэты рыжы чалавек сярэдняга росту з падсьляпаватымі вачыма і тоўстым носам быў нездаволен. Сум сьціскаў яго «шчодрыя» грудзі, раней «чыстая» душа Ясінскага сьлязілася гаркатою палыну.

Злаваў Ясінскі на настаўніка Пілатовіча. Злаваў і рабіў паклёпы на дарагога для вёскі чалавека.

...Туманныя дні вялікага посту. Старыя дзяды і бабы пацягнуліся ў царкву «ачышчацца ад грахоў».

Поп Ясінскі кожны раз перад прычасьцем, наважна расчыняў «царскія вароты» і трымаў прыкладна такую прамову:

— Народ веруючы! Вам памятны дні, калі мерлі людзі ад голаду і холаду... Царква божая бачыць, што дні гэтыя зноў хмарамі навальніцы набліжаюцца на нас. Трэба маліць бога, прасіць аб памілаваньні, а не грашыць прад небам сьвятым. Дзеці божыя! Вазьмеце ў рукі свае радзіцельскія дзяцей, ды няпушчайце іх да настаўніка рабіць богу абразу. **Мы ўтвараем пры царкве свой харавы гурток, які будзе маліцца за вас. Шліце да нас дзяцей сваіх.**

І запісалася у царкоўны хор 11 чалавек—дзеці папа і заможнікаў. І пачаў поп Ясінскі зьбіраць у хату сваю хор царкоўны ды вывучаць трапары.

У Волме шмат гаварылі пра хор Ясінскага. Гаварылі старыя, а моладзь сьмялялася. У настаўніцкім хоргуртку працуе комсамолец—адзіны кравец на вёску.

Перад вялікаднём пачалі несьці папоўскія сьпявакі да краўца жакеткі і кофткі шыць. А кравец:—хай поп пашые. Валмянскія піонэры таксама часта падсьмейваліся з сяброў царкоўнага хору і пры спатканьні з імі сьпявалі складзеную прыпеўку:

Поп на ганачку стаіць
Ды на Волму усё глядзіць...
Турбой моладзь ў школу валіць,
Яго гэта моцна жаліць.

* * *

Надыходзіў вялікдзень. Настаўнік Пілатовіч з сваім хоргуртком рыхтаваўся да вечару. Сябры гуртка, што ліквідавалі сваю няпісьменнасьць, чакалі выпуску, чакалі моманту, калі іх унішуць у лік граматных людзей.

Экзамінаваў і поп **Ясінскі** свой гурток, толькі не **па ліквідацыі няпісьменнасьці, а... ці ведаюць трапары і валачобныя песьні.**

Вялікдзень. У школе музыка, песьні, радасьць вялікая. У папоўскай хаце—сумнае «хрыстос васкрос», падрыхтоўка да валачобства.

У школе моладзі, якая лепш займалася ў хоргуртку і якая ліквідавала сваю няпісьменнасьць—падарункі.

Даведаліся аб гэтым і папоўскія сьпявакі.

Што рабіць Ясінскаму? Яго падвёў Пілатовіч. Настаўнік падрыхтаваў падарункі, а ён з голымі рукамі.

Ясінскі пачасаў засмучона пальцамі свае рыжыя валасы, падумаў крыху, а потым загадаў **жонцы несьці ў хату каробку з гусінымі яйцамі.**

Поп апускаў свае мяккія рукі у плеценую каробку, падбіраў роўныя пары гусіных яек і падаваў іх сябрам царкоўнага хору. У дадатак гэтага поп даваў хлапцам **на гарэлку па 50 капеек, а дзяўчатам па 25 капеек на цукеркі.**

Зьм. Паваротны.

ЛІТАРАТУРНАЯ СТАРОНКА

Да 10 гадавіны сьмерці М. Багдановіча.

Яркаю маланкаю бліснуў адзін з нашых найвялікшых пісьменьнікаў—М. Багдановіч. Але тое, што ён пасьпеў напісаць за свой кароткі век, будзе яшчэ доўгі час адзіным і недасяжным як з боку мастацкасьці, так і з боку моцнай волі да жыцьця і мэтаімкнёнасьці, што ляжыць у аснове яго творчасьці. Паміж тым, ні тагочасная сучаснасьць, ні ўмовы асабістага жыцьця паэты ня спрыялі гэтаму.

М. Багдановіч радзіўся ў 1892 г. Бацька яго тамака быў настаўнікам у гэты час. Матка паэты паходзіла з дробнай чыноўніцкай сям'і з б. Ігуменшчыны і была даволі таленавітай, як і бацька—вядомы сваімі працамі па этнаграфіі. Такім чынам паэта гадаваўся ў культурным атачэньні, што значна спрыяла разьвіцьцю яго таленту.

На бацькаўшчыне будучы паэта пражыў толькі два гады, бо бацькі яго пераехалі на жыцьцё ў Ніжні-Ноўгарад. Усё-ж першыя ўспрыманьні паэты ад роднай прыроды пакінулі на яго псыхіцы моцны адбітак, як і ўплыў маткі, што так рана пакінула яго сіратой. Неаднаразовыя паездкі яго на бацькаўшчыну і наогул на тэрыторыі б. Расеі таксама спрыялі павялічэньню ўражаньняў паэты і ўзбагачэньню яго інтэлекту.

М. Багдановіч атрымаў адукацыю ў гімназіі і ліцэі і рана пачаў супрацоўнічаць як у беларускіх, так і ў расейскіх і ўкраінскіх газэтах і часопісях.

М. Багдановіч пачаў друкавацца ў «Нашай Ніве» ў 1907 г. і, такім чынам, творчая праца яго на беларускай мове працягвалася толькі 10 год. За гэты час ім напісана вершаў, прозы і крытычных матар'ялаў на тры томы, якія мае выдаць Інстытут Беларускае Культуры. Бясспрэчна, што М. Багдановіч, дажыўшы да нашых дзён, стаўся-б найвялікшым паэтам ня толькі Беларусі, але сьмерць забрала яго ў 1917 годзе.

Творчасьць М. Багдановіча вызначаецца не адною сваёю колькасьцю, але і якасьцю. Побач з акрэсьленымі задачамі соцыяльна-нацыянальнага вызваленьня беларускага народу ў М. Багдановіча стаяць асноўныя філёзофскія і агульначалавечыя праблемы.

Часта малюючы свае малюнкі на пэсымыстычным фоне М. Багдановіч заўсёды і ўсюды цьвёрда верыць у лепшую будучыну і кліча да змаганьня за яе. Нават у адным з сваіх вершаў «Межы» паэта ставіць проблему аб зьнішчэньні гэтых межаў—дзяржаўных, рэлігійных, звычайных і д. т. п. Вырашыць такую проблему магла толькі Кастрычнікавая рэвалюцыя і тэму гэту пачалі далей распрацоўваць нашы маладыя паэты і пісьменьнікі пасьлякастрычнікавае пары.

Нельга ня ўспомніць, што Максім Багдановіч, пазнаёміўшы беларускую літаратуру з шмат якімі чужаземнымі літаратурнымі творамі ў сваіх перакладах на беларускую мову і, прышчапіўшы беларускай літаратуры найдасканалыя формы сусьветнай літаратуры, апошнія гады свайго жыцьця аддаў на адшуканьне беларускага літаратурнага стылю. У гэтым ён дасягнуў быў ужо даволі значных вынікаў у сваіх вершах беларускім складам, але сьмерць прыпыніла гэтую працу.

Распрыгоненая беларуская літаратура пасьля Кастрычнікавае рэволюцыі вядзе далей распрацоўку формаў нашай літаратуры, усё больш і больш грунтуючыся на народнай поэзіі і ўносячы ў яе новы зьмест.

Праца вялікага беларускага поэты—М. Багдановіча дарма не прапала!

К. Шавель.

*

Бура, навальніца
Плакала над краем,
А цяпер-жа жыцьцё
Разгулялась маем.
Ня чуваць тых енкаў
Кулі не гамоняць,
Цяпер гай зялёны
Песьню—радасьць звоніць.
Хутка па абшарах
У полі каля гаю,
Конь сталёвы трактар,
Дружна загуляе.

*

Дні бягуць наперад
Ня сутрымнай хваляй,
Радасьць-думкі ўюцца
Ў дзіўныя каралі.
Паглядзі—ля гаю
У стракатым полі,
Конь сталёвы—трактар,
Песьняю сваволіць!
Ой ты, вёска, вёска
Шэрыя разлогі!
Ня відаць тут смутку—
Радасьці-ж так многа!!!

Тарас Хадкевіч.

Полымем сонца шугае,
кос валаконцы прадзе.
Па за вясёлкавым гаем
гукі загінулі дзесь.
Вышаў за вёску. Паляна
Сьцелецца шоўкам-травой.
Гляну далёка, я гляну—
сіні туман ў паплавох.
Дрэмле шырокае поле,
Кветкі інакш зацьвілі...
Знова вясна комсамоліць,
шчасьцем праз сонца імгліць.
Ціха калышуцца ветры,
шэпчуць зялёнай траве.
Полю усьмешкаю ветлай
долі прыслалі прывет.
Цешыцца сэрца вясною,
плёскае кроў гарачэй.
Ў думках чароўных і новых—
пара агністых вачэй.
Па-за вясёлкавым гаем
гукі загінулі дзесь.
Полымем сонца шугая,
кос валаконцы прадзе.

---

*

Чароўнаю казкаю
Сьветлай вясны
Мяне спатыкалі прывольлі:
Буйныя песьні
Зялёнай сасны
Я чуў на разложыстым полі...
Прывабнай тканінай
Раскінулась даль
Разрэзаных плугам палеткаў
І зноў сенажацяў.
Шаўковых паркаль
Вясёлкамі выткаў мне кветкі...
І вецер вясновы
Кунае мой твар
У паху кватковых завеяў,
І песьнямі грае
Зялёны абшар,
І радасьць укол ружавее...
Сьмяяцца—ня плакаць
Хацелася мне
Чароўнай вясеньняй парою,
І ніцма ўпасьці
Пад ногі вясьне.
Злучыцца з пунсовай зарою...

. . . . . .

Чароўнымі казкамі
Срэбнай вясны
Мяне спатыкалі прывольлі,
І срэбныя, срэбныя
Майскія сны
Я бачыў на шоўкавым полі.

Міх Багунец.

Міністры з „Гэджасу".

Зборнік фэльетонаў Зорыча. 182 радкоў.

Фэльетоны Зорыча—гэта маленькія апавяданьні, зробленыя з такім мастацтвам, з такой сілай ненавіджаньня да нашых грамадзкіх балячак і такой глыбінёй спачуваньня да жывых людзей, што ствараюць мацнейшыя ўражаньні і запамінаюцца надоўга.

Фэльетоны Зорыча аб бюрократызьме і падхалімстве, запаляюць злосьцю, прабуджваюць цьвёрдыя жаданьні весьці барацьбу з імі. Дасягае гэтага Зорыч ня доўгімі радкамі, а мастацкім праўдзівым апавяданьнем.

Фэльетоны яго не старэюць. Іх чытаем зараз з такой цікавасьцю, як і год і два таму назад у газэтах. З розных газэт і часопісаў («**П р а в д а**», «**Огонек**» і інш.) творчасьць Зорыча павінна была вайсці ў мастацкую літаратуру.

Выданьне фэльетонаў кніжкай зьяўляецца вялікай радасьцю. Асабліва гэтае выданьне неабходна для моладзі, якая ў большасьці мала чытае фэльетонаў у «**Правде**».

Гэтую кніжку мы прачыталі з вялікім захапленьнем і раім яе прачытаць іншым маладым таварышам.

Ад рэдакцыі. Мы чакаем водгукаў і ад іншых маладых чытачоў аб прачытаных кніжках. Комсамольскія працаўнікі бібліотэк—пішэце, якую літаратуру больш за ўсё чытае моладзь, якая літаратура ёсьць ў бібліотэцы, чаго не хапае.

НОВЫЯ КНІГІ.

Атрыманы ў рэдакцыю на рэцэнзыю новыя кнігі выдавецтва ЦК УЛКСМ «Молодая Гвардия».

Кнігі маюцца ў продажы ў Беларускім Аддзяленьні «ГИЗ'а» Р.С.Ф.С.Р і ва ўсіх расійскіх аддзелах кніжных магазынаў Белдзяржвыдавецтва.

Аўтар	Кніга
Н. Бронштейн и С. Рексин.	Простейший самодельный одноламповый приемник (регенеративный) 24 стр., цена 20 к.
Н. Бронштейн и С. Рексин	На суше и на море (сборник путешествий и приключений).
А. С. Грин	По закону (мелкие рассказы) стр. 87, цена 60 к.
Ф. Коган	Как нужно декламировать стихи, 73 стр., ц. 50 к.
К. Л. Баев	Отчего сменяются времена года (наука и сельское хозяйство), 61 стр., цена 45 к.
А. Г. Кульман	Авиахим и сельское хозяйство 83 стр., цена 60 к.
А. Горунович	Молодой батрак, знай свои права! 79 стр., ц. 27 к.
М. Светлов	Ночные встречи (стихи), 62 стр., цена 1 руб.
Я. Окунев	Катастрофа (социально-сатирическая повесть), стр. 102, цена 90 к.
Я. Окунев	В помощь летней работе комсомолка и юных пионеров (проспект изданий), 18 стр.
А. Кожевников	Первый приз (повесть), стр. 149, цена 1 р. 25 к.
Л. Шацкин	Доклад делегации ВЛКСМ в исполкоме КИМ, 28 стр., ц. 25 к.
Д-р С. Д. Астринский	Аборт и предупреждения беременности, 48 стр., цена 18 коп.
Ж. Тудуз	Человек, который украл гольфштрем (роман), 167 стр., цена 90 к.
Проф. Г. И. Гурин	Домашние птицы и жизнь птиц, 83 стр., ц. 60 к.
В. Маяковский	История власа лентяя и лоботряса, 8 стр., ц. 60 к.
Н. Одуев	П о к л е п (сказка), 10 стр., цена 40 к.
В. Каринский	Про Мишу и козла Тишу (сказка) 10 стр., ц. 25 к.
В. Коринский	Ц и р к (сказка), 11 стр., цена 30 к.

Я. Туміловіч.

„русацяпам-пчолкам"

Змрокі сінія.

Змрокі сінія заслалі ўсё на сьвеце
У незнанасьці блукаюць пальцы—
Толькі ў далячах кудлаты вецер,
Засьцілае срэбрам, засьцілае пальмы.

І старыя разаслаліся дарогі,
І ў наміцны новае---зара---
Нейдзе вецер у даліне дрогнуў—
Каб хутчэй ад шчасьця не згараць!

Так і ў песьнях сёньня я згараю,
Так душа ад радасьці цьвіце:---
Сёньня ўспомніў, я ўспомніў, што над краем
Ёсьць сьцюдзёнасьць і бялявы сьнег.

Ёсьць такія, што на сэрцы сонным
Разаслалі сьмерцю ўсю зару,
Добра ведаю і знаю, што і сёньня,
Праклінаюць маці---Беларусь!..

Вараньнё такое,
Вараньнё!
Абляцелі і марочаць вушы.
Не!
Ня словам іх, але агнём

Пакарыцца радасьці прымусім...
Вараньнё такое,
Вараньнё! . . . .

. . . . . .

І сягоньня ў зелені—Саветы,
І сягоньня на душы вясна—
Ў гэтым раньні шчасьлівым і сьветлым
Не замоўкне ні адна струна.

Хай удалячах кудлаты вее вецер,
Засьцілае срэбрам, засьцілае пальмы—
Мне здаецца загарыцца ўсё на сьвеце,
Бо' я знаю, дзе блукаюць пальцы!

А. Гладкі.

Ноччу на возеры.

Плаўна і ціха, чаўнок мой рэжа,
Возера мёртвую гладзь,
Дрэмле ў салодкім сьне узьбярэжжа,
Вольхі ды вербы—маўчаць.

Вецер-буян лісьцем іх не калыша,
Стан нахіліўся к вадзе,
Ўсюды ні гуку,—мёртвая ціша,
Чоўн мой паволі брыдзе...

Толькі там далей ў гаі—за кустамі,
Звонка пяе салавей,
Ды каля берагу—між чаратамі,
Чую я плёск акуней.

Родны брат сонца-месяц двурогі,
З высі глядзіцца ў вадзе,
Вось патануў ён за хмаркай-убогі,
Зараз-жа зноў усплыве.

Толькі ліпнёвая ночка мільёнамі
Зорак глядзіцца ў вадзе.
Ды белы месяц, ў вяночку лілёвым
Плаўна па небе брыдзе...

Каго чытае моладзь

Сяброўскі шарж.

Вісарыён Саянаў.

Сымон Баранаў.

Плямы.

Мікалай Іванавіч седзячы ў сваім габінэце, перабіраў заявы і нэрваваўся.

— Шаснаццаць, усяго шаснаццаць, можна здаволіць, а ня цэлую сотню!

— Падурнелі, зусім падурнелі, разбазыралі, людзі,—марматаў ён, барабанячы па стале пальцамі.

— Алесі Астапавай Смаршчок—прачытаў Мікалай Іваныч вачыма на адной з гэтых заяў, і з яго вуснаў пачулася нешта пахожае ні то на гук „о", ні то зусім на „го". І гэтае „о" „го", адчулася так, што аж на яго далікатным твару падняліся і выпучыліся яго рыжаватыя вусы. А барада, якая тырчэла клінам, выцягнулася, пабольшала на цэлы цаль.

— У другую чаргу,—сказаў ён злосна і, паклаўшы заяву, узяў другую.

— Верабэя..., Зыгманта..., Дзяркача...,—чытаў далей Мікалай Іванавіч і таксама адкладаў на другую чаргу.

Ён адкладваў іх адну за другою, каб перагледзець з большага, каб мець уяўленьне і загадзе ўжо наставіць іх на пытаньні перад камісіяй, як у гэты час да яго пастукалі.

— Можна,—адказаў Мікалай Іванавіч не падымаючы вачэй, і ў габінэт увайшла жанчына.

Жанчына была ў вясеньнім паліце. З пад яе жаночае шапкі прабіваліся пярсьцёнкамі чорныя, нібы смоль, валасы. А сама яна была тоўстае постаці і на яе твары, скрозь пласт пудры, прасьвечвалася ружавізна.

— А, Надзея Варывонаўна!—ускочыў Мікалай Іванавіч з крэсла.

— Як маецеся?—Сядайце,—і па яго твару распаўзлася лісьлівая ўсьмешка.

— А я да вас з заяваю..

— О, калі ласка!

І Надзея Варывонаўна пачала выкладваць сваю просьбу.

— Вырашыла паехаць на курорт, і маю пэўную надзею толькі на вас,—казала яна несьпячы ў руках бліскучасты радзікюль.

Пры словах: „маю пэўную на вас надзею" Мікалай Іванавіч зусім расстаў.

— На мяне мае надзею гэтая прыгожая стэнографістка!

— Ды што-ж гэта адзначаю я ў яе твару?—мільганула, нібы маланкаю, і прапала думка ў галаве Мікалая Іванавіча. І ён, ён толькі цяпер успомніў, што ён досыць немаленькая шышка.

— О, з вялік м гонарам маю за вас клопат,—выказаў Мікалай Іванавіч пстрыкнуўшы з лёгку пальцамі па малявкай ніткачцы, якая асела на яго досыць чыстай элегантнай жакетцы.

— Каб вы толькі ведалі, —казала далей Надзея Варывонаўна,—як мне хочацца пабываць на поўдні!

— Там, кажуць, такая прыгожасьць, супакой. Тым больш я сябе так дрэнна адчуваю: ня сплю па цэлых начох. А нейкія агідныя думкі так і ціснуць, так і лезуць аж у самае нутро.

— Нэрвовасьць,—дадаў Мікалай Іванавіч.

— Са мною таксама бываюць такія выпадкі. Але я, мужчына, мала зьвяртаю ўвагі. Вам жа, вядомая рэч, патрэбен адпачынак. Курорт, напэўна, можа адагнаць усякую агіду,

— Там будзеце гуляць на вольнай паветры; слухаць музыку; гойдацца на гамаку; ну і наогул, прыгожасьць поўдня... О, якая мастацкая прыгожасьць!

— Я, калі езьдзіў летась, дык толькі і цікавіўся ёю. Вось мора; вось хвалі; а там купаюцца..., а там у чоўне паехалі, ды так шпарка паехалі:—прама ў распасьцёртае мора. І вось чуць-чуць відаць ужо—пункт толькі адзін...

— Поўдзень, добрая краіна поўдзень!—і Мікалай Іванавіч так захапіўся паўднёвымі ўзорамі, што чуць не забыўся пра сваю пацыентку

Надзея Варывонаўна таксама адыйшла ў сваіх думках да пякучага паўдня. Ёй, пад клічнікі Мікалая Іваныча здавалася, што яна ужо там,—у гэтым чуць прыкметным пункце, і яна ад неразьмернае асалоды засьмяялася паказаўшы кончыкі пазлаценых зубоў.

А на разьвітаньні Мікалай Іваныч сказаў:

— Чыя—чыя, а ваша заява, Надзея Варывонаўна, будзе здаволена.

— Хіба яна не з пролетарскага паходжаньня,—казаў ён застаўшыся адзін у габінеце.

— А па другое: чаму не паслаць яе ў сэзонны час, у першую чаргу, калі і Гэорг Зьмітравіч—доктар, добры знаёмы? Калі я, хто я?—старшыня курортнае камісіі, ды і па пасадзе не абы так сказаць...,—разважаў Мікалай Іваныч стоячы каля вакна, гледзячы на клубкі дыму, якія толькі што раскідаў вулічны аўтабус.

II.

Другі месяц вясны, а ўсё яшчэ, калі—ні-калі, пробуе падаць маленькімі прасянымі крупінкамі сьнег. Дрэвы распускаюцца вельмі цяжка.

Каштан, што стаіць супроць муравянага будынку, ледзь-ледзь пачынае пукацца, і яго набрэнкшыя пыпушкі вось ужо некалькі дзень усё яшчэ аніяк ня могуць расхінуцца.

Алеся назірае за гэтымі пыпушкамі. Кожную раніцу, як прыходзіць яна сьцірань пыл з стала Мікалая Іваныча ды падбіраць папсутую не патрэбную паперу, кідаюцца яны ёй ў вочы..

Вось і цяпер, стаіць яна з анучкаю ў руках каля вакна і глядзіць на гэты каштан.

— Ніяк ня можа расхнуцца: холадна,—мільгаціць у Алесіных думках.

— К-хе-к-хе,—кашляе яна і ёй успамінаецца леташняя вясна.

— Як цёпла было, як прыгожа!

Алеся помніць, як цяпер, што летась нават яна і ня прыкмеціла, калі прышла вясна. Глянула гэтак сама ў вакно ў ваду з прыгожых раніц і падзівілася толькі. Каштанавае лісьцё распускалася ў ва ўсім харастве. А цераз некалькі дзён гэтае лісьцё так вырасла—пасьпела, што зусім загараджвала вакно.

І тады Алеся садзілася на падваконьнік, і тады ў яе думках напаміналася тое агіднае, пройдзенае.

Бацька яе загінуў у крывавым віры вайны. Матка пакінула не яшчэ маленькаю. А яна?..—Колькі зьдзекаў было над ёю!

У наймітках з маленства працавала, ды як працавала?!

А паны, агідныя паны! Колькі зьдзекаў ад іх?!

І ёй напаміналася, як сьцерлі, гэтыя паны, яе маладосьць; як зьняважылі яе дзявоцкую пашану.

Тады Алеся цяжка ўздыхала, а на яе вачох накручваліся сьлёзы.

— К-хе-к-хе,—закашляла зноў Алеся, і яшчэ раз пагляд з ўшы на набрэнкшыя пыпушкі адыйшла.

Цяпер, у гэты час, яна добра разумее, што адзначае яе, гэты маленькі кашаль.

Яна добра разумее аб тым, што гэта жарсьцьвяныя сьляды **п р о ш л а г а** ў гэтым кашлі; сьляды, якія ўжо з рэдку ахварбаваны ў чырвоныя плямы...

. . . .

А цераз некалькі дзён, калі пыпушкі каштана ўсё яшчэ не пачыналі пукацца, Надзея Варывонаўна была ў жаданым пункце.

Весела ехала яна паўзьбераг Чорнага мора, і глядзела на тугую сьцяну паўднёвых расьлін, якія цьвілі морам красак і напаўнялі паветру сьвежасьцю і пахам...

Мора з ціху хвалявалася, і яго хвалі конскаю грываю рассыпаліся аб прыбярэжныя зубы скалаў. Нібы лізалі яны іх, а потым раптам абмлявалі, спаўзалі да нізу, накідаючы кропелькі белае пены.

Гэтая пена зьмешваючыся з тысячнаю бельлю морскіх чаек, якія сваімі гукамі глушылі паветра, ламала вочы.

І тады ад усяго гэтага Надзея Варывонаўна зажмурвалася і забывалася на абрыдлую стэнографію.

А Алеся?.. Алеся зноў стаяла каля вакна і ўглядалася на набрэнкшыя пыпушкі; і зноў мільгацела у яе думках:—„ніяк ня могуць расхінуцца:—холадна".

Пленум ЦК

Заля пасяджэньняў ЦК КП(б)Б. Колькі ўсялякіх пасяджэньняў, нарад ужо адбывалася тут... Колькі важных складаных пытаньняў ужо тут вырашалася!

Вось ужо другі дзень, як у гэтай залі адбываецца чарговы **пленум ЦК ЛКСМБ**.

Лепшы комсамольскі актыў абгаварвае, абмазгоўвае і выносіць рашэньні па галоўных пытаньнях працы комсамолу ў сучасны момант.

Асабліва разгараліся спрэчкі па пытаньню аб удзеле комсамолу ў рацыяналізацыі вытворчасьці... І ня дзіўна: комсамол зьяўляецца актыўным удзельнікам і памочнікам партыі ў справе соцыялістычнай рацыяналізацыі нашай вытворчасьці і гэта пытаньне—асноўнае сёньня.

З усіх акруг зьехаліся на пленум сябры і кандыдаты ЦК.

У кожнага на мясцох свае асобныя ўмовы. І кожны, кажучы аб агульных задачах, адначасова праламляе іх скрозь прызму конкрэтных умоў сваёй акругі.

Факты... прыклады... умовы...—усё гэта ўлічваецца, прадумваецца і, пераплятаючыся, выкрысталізоўваецца ў прынятых рашэньнях.

* * *

Пленум заслухаў таксама даклады: тав. Ліўшыца **аб сыстэме політадукацыі**, тав. Баліцкага **аб сыстэме народнай асьветы**, тав. Абрамчука **аб формах і мэтадах барацьбы з клерыкалізмам** і інш.

Г-н.

Організатар фізкультуры ў ячэйцы КСМ

ЦК ЛКСМБ зацьвердзіў палажэньне аб **організатарах фізкультуры ў ячэйках ЛКСМБ.**

На працу фізкультурорганізатара вылучаюцца комсамольцы, маючыя тую ці іншую падрыхтоўку ў гэтай галіне, сябры гурткоў фізкультуры, якія зьяўляюцца адначасова актыўнымі комсамольцамі, знаёмымі з агульнай саюзнай працай.

Задачамі і абавязкамі фізкультурорганізатара зьяўляюцца: а) популярызацыя фізкультуры шляхам правядзеньня дакладаў на сходах ячэйкі, высьвятленьня пытаньняў фізкультуры ў ячэйкавых насьценгазэтах, удзел у організацыі вечароў фізкультуры, а таксама падрыхтоўцы і правядзеньні масавых спорт-выступленьняў і спаборніцтваў; б) організацыя і правядзеньне запісу комсамольцаў у гурткі фізкультуры, вядзеньне вучоту комсамольцаў-фізкультурнікаў, нагляд за наведваньнем імі занятках; в) нагляд за пастаноўкай фізвыхаваньня ў атрадзе ЮП, адшуканьне мерапрыемстваў па палепшаньню справы фізвыхаваньня ў атрадах; г) вывучаньне настрою фізкультурнікаў у адносінах працы спортгуртку, адшуканьне мэтадаў ажыўленьня апошняй і г. д.

Інстытут фізкультурорганізатараў уводзіцца з мэтай **сталага замацаваньня працы па фізкультуры ў агульнай дзейнасьці комсамольскіх ячэек, увядзеньня элемэнтаў фізкультуры ў сыстэму іх масавай працы** і г. д.

Вылучэньне фізкультурорганізатара праводзіцца ў агульным парадку разьмяркаваньня абавязкаў паміж сябрамі ячэйкі.

Фізкультура.

— 18-га чэрвеня склікаецца **чарговы пленум Вышэйшага Савету Фізкультуры Беларусі**, на які запрошан старшыня спорткамісіі ЦК УсеЛКСМ тав. **Разэнка**.

— Спорткамісія ЦК ЛКСМБ зацьвердзіла проэкт **асабістай кніжкі фізкультурніка**, у якой маюцца наступныя пытаньні: год нараджэньня, антропомэтрычныя вымярэньні, становішча здароўя, спортыўныя здольнасьці і г. д. Праз месяц кніжка будзе распаўсюджана па фізкультгуртком.

На дапамогу Асінастрою

прыходзіць моладзь аднэй сям'ёю!

Комсамолія Аршаншчыны мабілізуе сілы для вялікай справы.

Сотні моладзі ідуць працаваць на асінаўскія балоты.—Ячэйкі комсамолу організуюць практычную дапамогу будаўніцтву з боку сялянства.—Наладжваецца шэраг экскурсій.

Яшчэ на апошняй акруговай комсамольскай конфэрэнцыі — кажа сакратар Аршанскай АК ЛКСМБ тав. **Варончанка**—мы завастрылі ўвагу на **Асінастроі**. Але тады мы канкрэтных мерапрыемстваў не вызначылі.

Больш канкрэтна пытаньне аб нашых задачах у сувязі з пабудовай Асінастрою была пастаўлена на апошнім пленуме АК.

Ужо пасьля акруговай конфэрэнцыі **комсамольскія ячэйкі распачалі працу і нешта рабілі.** Ячэйкі растлумачвалі сялянству значэньне электрычнай станцыі, неабходнасьць дапамогі яе пабудаваньню з боку сялянства.

Сялянства добра знаёма з мясцовасьцю, яно зможа **садзейнічаць тэхнічным сілам у распрацоўцы пляну працы.** Сялянства павінна будзе **беражліва адносіцца да матар'ялаў, якія будуць прысылацца для станцыі**, бо яно будзе гэтыя матар'ялы перавозіць. У сувязі з пабудовай станцыі **будзе зьнесена адна вёска.** Ячэйкам прыходзіцца **растлумачваць неабходнасьць гэтай афяры.**

На пленуме АК пытаньне аб удзеле нашым у пабудове Асінастрою знашло свае практычнае вырашэньне.

Ужо цяпер назіраецца **значны прыток моладзі на Асінастрой.**

У мястэчках акругі існуе вялікае беспрацоўе сярод моладзі, якая знаходзіцца ў цяжкім матар'яльным становішчы.

Пленум рашыў паставіць пытаньне перад Інспэкцыяй Працы аб пасылцы на работы Асінастрою ў першую чаргу гэтай мястэчковай моладзі.

Моладзь акругі захоплена пабудовай Асінастрою. Амаль што на кожным кроку размаўляюць аб будучай станцыі. Аршанскі АК з мэтай здавальненьня гэтай зацікаўленасьці **організуе шэраг экскурсій на Асінастрой.**

Першая масавая экскурсія аршанскай комсамоліі адбудзецца ў дзень «закладкі» станцыі—**11-га ліпеня.**

У экскурсіі прыме ўдзел талочынская, копыская і горацкая комсамольскія організацыі. Экскурсія разьлічана так, што моладзь пабудзе пры закладцы, потым на «Дняпроўскай мануфактуры» і адтуль на лодках—назад у Воршу.

Гэта экскурсія будзе не адзіная. АК прымае меры дзеля організаванага правядзеньня яшчэ шэрагу экскурсій на Асінастрой.

Што датычыцца **комсамольскай працы на Асінастроі**, дык у нас ёсьць рашэньне, каб у бліжэйшы час комсамольцы, працуючыя на Асінастроі, абслугоўваліся ячэйкамі Дубровенскага і Аршанскага раёнаў. А потым, пры наліччы належнай колькасьці комсамольцаў, мы там **організуем ячэйку**, даўшы ёй моцнага, працаздольнага хлапца.

* * *

Ужо ідуць работы па пракладцы шосэ і веткі чыгуначнага шляху.

Па падлікам інжынэраў, на станцыі хопіць торфу на 100 з лішнім гадоў. Станцыя спачатку разьлічана на 30 тысяч кілёват, а потым і на 80 тысяч кілёват...

Комсамолія Аршаншчыны з энтузыязмам аддасьць свае сілы на вялікую справу—справу пабудаваньня Асінастрою!

Навучаньне на ногі.

Наркампрацы па ўзгадненьню з ЦСПСБ, ВСНГ, ЦБ ЛКСМБ і Наркамасьветы зацьвердзіў **палажэньне аб вучнёўскіх камісіях на прадпрыемствах.**

Такія камісіі організуюцца на прадпрыемствах з лікам рабочых альбо служачых ня менш 200 у мэтах **правільнай пастаноўкі навучаньня падлеткаў кваліфікацыі, вызначэньня разьмеру компэнсацыі майстрам, праверкі кваліфікацыі вучняў і вырашэньня розных пытаньняў, маючых сувязь з навучаньнем падлеткаў на прадпрыемстве.**

Камісіі ўтвараюцца у наступным складзе: старшыні—упаўнаважанага заводкіраўніцтва альбо ўстановы, прадстаўніка фабзаўмясцкому і прадстаўніка ячэйкі ЛКСМБ.

У ВУЗ'ы РСФСР

У гэтым годзе Беларусі прадаставілі **86 месц у ВУЗ'ы РСФСР. З іх 50 проц.—у індустрыяльныя і экономічныя ВУЗ'ы астатнія—у сельска-гаспадарчыя, мэдыцынскія, пэдагогічныя і іншыя вучэбныя ўстановы.**

Месцы ў ВУЗ'ы РСФСР будуць у першую чаргу запоўнены скончыўшымі рабфакі.

Організуюцца брыгады.

Наркампрацы пастанавіў організаваць вучнёўскія брыгады пры працколектывах у наступных гарадох: Гомелі, Воршы, Віцебску, Менску, Магілеве, Мазыру, Барысаву і Бабруйску. На організацыю гэтых брыгад асыгнованы адпаведныя сродкі.

У тры радкі.

○ У Менску **будуецца новы скураны завод**, які пачне працаваць да 10—гадавіны Кастрычнікавай рэволюцыі.

○ У хуткім часе выходзіць з друку **новая прынятая 8-м Усебеларускім Зьездам Саветаў конституцыя БССР.** Конституцыя будзе надрукавана на беларускай, расейскай, польскай і яўрэйскай мовах.

○ Беларусі прадастаўлена **8 месц у маскоўскую авіяцыйную школу лятуноў.**

○ Пры Менакруткоме МОПРу організаваны **4-тыднёвыя курсы для Мопраўскага актыву.**

○ Сёлета ў Бабруйску адчыняецца **новая музычная школа**, разьлічаная на 200 чалавек.

— **Конкурс на лепшую вясковую насьценную газэту** абвешчан Менскім Акрполітасьветам...

— **3-месячныя курсы па перакваліфікацыі качагараў** адчыняюцца гэтымі днямі ў Менску.

Закон аб вучне

ў саматужнай прамысловасьці

Гэтымі днямі Саўнарком БССР зацьвердзіў **проэкт правілаў аб вучнёўстве ў саматужнай прамысловасьці**, асноўныя пункты якога зводзяцца да наступнага:

Вучнямі могуць быць толькі **падлеткі, дасягнуўшыя 14-гадовага ўзросту** (у гарадох). Выключэньне зроблена для вёскі, дзе дазваляецца наймаць дзяцей, **пачынаючы з 12 гадоў**, пры ўмове каб яны да 14-гадовага ўзросту **не дапушчаліся да цяжкай працы.**

Навучаньне па кожнай асобнай галіне павінна цягнуцца **ня больш 4-х гадоў** і ва ўсякім разе павінна быць скончана не пазьней дасягненьня вучнем 20-гадовага ўзросту.

Аплата за працу падростка павінна вытварацца ва працягу 1-га паўгодзьдзя ў выглядзе прадстаўленьня вучню **дармовай яды і кватэры**, альбо-ж у выглядзе грашовай сумы, якая павінна складаць **ня менш 40 проц. устаноўленага дзяржаўнага мінімуму заработнай платы.**

У 2-м паўгодзьдзі вучань павінен атрымліваць **ня менш 75 проц. устаноўленага дзяржаўнага мінімуму зарплаты.**

Пачынаючы з 2-га году навучаньня, вучань павінен атрымліваць **дзяржмінімум зарплаты поўнасьцю**, прычым грашовая частка аплаты павінна быць ня ніжэй 25 проц. гэтага мінімуму.

Соцыяльнаму страхаваньню павінны падлягаць усе вучні, пачынаючы з часу іх паступленьня на работу. Выключэньне складаюць падросткі, якія атрымліваюць зарплату цалком натурай, а таксама вучні, працуючыя ў сельскіх мясцовасьцях, для якіх соцыяльнае страхаваньне не зьяўляецца абавязковым.

У хуткім часе падрабязны тэкст гэтых правіл будзе надрукаваны ў брашуры і распаўсюджан па мясцох.

Беспрацоўная моладзь

— Пасьля перарэгістрацыі беспрацоўных падлеткаў у юнсэкцыі Менскай Біржы Працы **засталося на вучоце 765 юнакоў, супроць 1200 у красавіку месяцы.** Зьменшэньне тлумачыцца пасылкай часткі падлеткаў на работу і няпрыходам некаторых на перарэгістрацыю.

— За красавік і май месяцы юнсэкцыя паслала на работу 188 юнакоў, з якіх 63—у лік броні, на грамадзкія работы—95, звыш броні—9 і на прыватныя прадпрыемствы—21.

Навука і жыцьцё

Гіпноз па радыё

Надзвычайны выпадак меў месца ў Пэнсільваніі (Амэрыка).

Грамадзянін Ларэнца Мак-Кой, седзячы ў сябе і прымаючы радыё з Бастону, пачуў голас, які прапанаваў яму шчыльна сьціснуць абодвы рукі і не разлучаць іх да тэй пары, покуль ня будзе на гэта загаду. Мак-Кой паслухаўся і, праз некалькі хвілін, адчуў, што ня можа разлучыць рукі. Спужаўшыся, ён паклікаў на дапамогу сваю жонку і сына, малалога і сільнага юнака. Але апошнія нічога не маглі зрабіць з ім. Толькі пасьля загаду, які быў перададзен з Бастону, Мак-Кой змог расьпараджацца сваімі рукамі па свайму жаданьню.

Выпадак гэты ўпяршыню паказаў **магчымасьць выкарыстаць сілу гіпнозу па радыё.**

Турэцкі султан, расійскі цар і савецкае будаўніцтва

Пачатак гісторыі **Волга-Донскага каналу**—у далёкай, сівай старыне. Яна нарадзілася ў Канстантынопалі, у палацы магутнага турэцкага султану Сяліма другога. Гэты султан, які вёў вайну з Масквой, парашыў паслаць шматтысячную рабочую армію на Волгу, пракапаць канал паміж Волгай і Донам і пасьля гэтага праз Чорнае мора накіраваць свой флёт у самае сэрца Расіі... Такі быў плян султана, і для выкананьня яго тысячныя натоўпы рабоў узяліся за капаньне каналу. Два гады капалі, але нічога ня вышла—не пад сілу нават магутнаму турэцкаму султану аказалася гэта задача...

Паўтараста год проэкт Волга-Донскага каналу ляжаў пад спудам і толькі ў пачатку 18 стагодзьдзя на месцы няўдалай спробы турэцкага султана зноў закіпела праца: гэта па загаду расійскага цара Пятра першага вялічэзныя рабочыя арміі былі сагнаны сюды з тэйжа мэтай—пракапаць канал паміж Волгай і Донам. Але назначэньне гэтага каналу было ўжо другое: Пётр першы марыў такім чынам прымусіць Волгу цячы ў Чорнае мора і атрымаць гэтым надзвычайна добры выхад расійскім таварам у чужаземныя краіны. Але Пятра пасьціг той-жа лёс, што і Сяліма. Вялізарныя страты на вайну з швэцкім каралём Карлам 12-тым прымусілі яго спыніць гэту працу.

Няўдалыя спробы абодвых манархаў не забілі грандыёзнай думкі аб канале.

14-га мая 1918 году на пасяджэньні Саўнаркому пры абмеркаваньні гэтага проэкту па энэргічнаму патрабаваньню Уладзімера Ільліча Леніна ён быў прызнан **„першачарговай і неабходнейшай працай“** і былі таксама адпушчаны сродкі для правядзеньня працы. Голад і грамадзянская вайна не далі магчымасьці ў тыя годы ажыцьцявіць проэкт, і толькі зараз гэта пытаньне будзе разьвязана.

З тэхнічнага боку проэкт Волга-Донскага каналу выключна цікавы. Дзякуючы тэрыторыяльным асаблівасьцям, калі-б мы пракапалі просты адчынены канал паміж абодвымі рэкамі—дык Дон зьмяніў-бы сваё русло і накіраваўся-б ў Каспійскае мора. Значыць трэба пабудаваць канал такім чынам, каб параходы свабодна маглі праходзіць з Волгі ў Дон і назад, і каб адначасова донская вада не прапускалася ў Волгу.

У сучасны момант прапанаваны два рашэньні гэтай задачы: **шлюзы і судапад'ёмнікі.**

Якое з гэтых двух пабудаваньняў будзе прынята ў Волга-Донскім канале—пакажа бліжэйшая будучыня. Абодвы яны адволькава даступны для сучаснай тэхнікі; калі толькі не адбудзецца якіх небудзь надзвычайных падзей, гэта грандыёзная задача будзе, урэшце, выканана. **Савецкая ўлада закончыць чатырохвяковую гісторыю гэтай выключна цікавай і важнай справы.**

На лыжах у... чэрвені месяцы.

Нямецкая хэмічная прамысловасьць дабілася цікавага вынаходжаньня, якое дазволіць лыжнікам ня кідаць любімага спорту ні на адзін дзень у году, нават у самы гарачы час!

Адна з Баденскіх хэмічных фабрык вынашла асобны хэмічны састаў (дробныя крысталікі белага колеру), якія ўладаюць тымі-ж якасьцямі сьлізгасьці і лёгкасьці, што і сьнег. Хэмічная формула гэтага саставу трымаецца покуль у строгай тайне. Састаў мяшаецца з апілкамі і насыпаецца ў любым памяшканьні: з яго можна зрабіць сьнежныя горы, насыпы, трампліны для скачкоў і інш.

«Летні лыжны стадыён»

Карта Волга-Донскага каналу—ён абазначан кропкамі

У Бэрліне адчынен ужо ў вялічэзным памяшканьні былога аўтамабільнага гаражу на вуліцы Кайзэрдам—грандыёзны **„Летні лыжны стадыён“.** Сюды пайшло больш 20 тысяч пудоў **„штучнага сьнегу“**

Золата з сьмецьця

Мала каму вядома, якая вялічэзная каштоўнасьць губляецца ў нашай краіне ў той масе бляшаных абрэзкаў і бляшаных банак, якія мы кожны дзень выкідваем у сьмяцьцё. А паміж іншым, у гэтай масе жалезнага лому знаходзіцца да 1 з пал.—2 процантаў такога каштоўнага мэталю, як **олава.**

Да вайны бляшаныя абрэзкі і выкарыстаныя банкі вывазіліся ад нас у Нямеччыну, дзе з іх і **дабывалася чыстае олава.** Вопыты-ж з пастаноўкай уласнай вытворчасьці па выкарыстаньню з бляшанога лому металёвага олава практычных вынікаў да гэтай пары ня далі.

У сучасны момант у Ленінградзе праводзяцца новыя вопыты выкарыстаньня бляшаных абрэзкаў, пры якіх ужываецца газ—„жыдкі хлёр“. Апрацоўка бляхі сухім хлёрам, праўда, ня прыводзіць да вылучэньня металёвага сплаву, але дае хлёрвае олава—жыдкую матэрыю, якую можна перапрацаваць на розныя алавяныя солі, маючыя шырокае ўжываньне ў хэмічнай прамысловасьці, а таксама і чысты метал. Вопыты пасьпяхова прадвігаюцца наперад.

Трэба памятаць, што за олава мы кожны год **пераплачваем заможным краінам ня мала золата.**

Шахтурнір працоўнай моладзі

Індыйская

Кацнэльсан—Насьцюшонак

(1 тур)

1.	d2—d4,	kg8—f6;
2.	kg1—f3,	e7—e6;
3.	c2—c4,	d7—d5;
4.	kв1—c3,	kв8—d7;
5.	cc1—g534	в7—h6
6.	cg5—f43c	a7—a6
7.	e2—e	d5 : e4
8.	тf1 :	в7—в5
9.	cc4—d	cc8—в7
10.	o—o	ef8—d6
11.	kf3—e5	o—o
12.	Лa1—c1	kf6—d5
13.	kc3 : d5	ев7 : d5
14.	cd3—в1	kd7 : e5(?)
15.	d4 : e5	ed6—e7
16.	Фd1—d3	f7—f5
17.	e5 : f6	ee7 : f6
18.	Фd3—h7+	kpg8—f7
19.	Лc1 : c7+	ef6—e7
20.	fh7—g6+	kpf7—g8
21.	ef4 : h6	здаўся.

Шатляндзкі гамбіт

Аўраменка—Эпштэйн.

(II тур)

1.	e2—e4,	e7—e5;
2.	кg1—f3,	кв8—c6;
3.	d2—д4,	e5 : d4;
4.	cf1—c4,	cf8—в4
5.	c2—c3,	d4 : c3
6.	0—0	c3 : в2;
7.	cc1 : в2,	f7—f6;
8.	e4—e5,	eв1—e7;
9.	фd1—d5,	кg8—h6;
10.	e5 : f6,	ee7 : f6;
11.	лf1—e1,	крe8—f8;
12.	кв1—c3,	d7—d6;
13.	Лe1—e2,	кc6—e7;
14.	фd5—d2,	c7—c6;
15.	Лa1—e1,	в7—в5;
16.	cd4—в3,	d6—d5;
17.	cв2—a3,	кh6—f5;
18.	g2—g4,	a7—a5;
19.	ca3—e5,	кf5—h4;
20.	кf3 : h4,	cf6 : h4;
21.	cc5 : e7,+	ch4 : e7:
22.	лe2 : e7,	здаўся.

У вясёлую хвілінку.

Дзелавы.

Пойдзем на сход!

Ну, там сёньня рабіць няма чаго: адно пытаньне толькі...

Радыё-спэц

— Скажэце, калі ласка, гэта зараз па радыё заграніца чутна ці СССР?

— Напэўна СССР. Бо надта многа чужаземных слоў дакладчык ужывае!

Уродлівае зьявішча

— У нас таксама сям'я не бяз уроду: Сеня адказную пасаду займае—і хаця-б аднаго сваяка на службу ўстроіў!

Цяпер і адпачыць можна

— Змарыўся я з гэтымі перавыбарамі.

— Ну, што-ж... Затое цяпер цябе выбралі,—рабіць больш нечага... Можна і адпачыць...

Арытмэтыка.

— Лабазінскі, кажы колькі будзе дзевяць на дзевяць?

— 80, тав. вучыцель.

— Чаму?

— А зараз зьніжэньне цэн, тав. вучыцель.

Адказныя рэдактары { А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867. Менск, 2 друкарня БДВ.